МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ

імені адмірала Макарова

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ МОРЯ

КАФЕДРА ФІНАНСІВ

Код РНПД

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Проектне фінансування

Project Finance

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

тип дисципліни: вибіркова

мова викладання: українська

Миколаїв - 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне фінансування» є однією із складових комплексної підготовки бакалаврів в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова.
“ 15” 11 2023 року. - 16с.

Розробник: Рогов Г.К., докт. екон. наук, професор.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Проектне фінансування» розглянуто на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 5 від « 16 » 11 2023 р.
Завідувач кафедри, докт. екон. наук, професор Георгій РОГОВ

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Проектне фінансування» розглянуто методичною радою Факультету економіки моря
Протокол № 6 від « 5 » 12 2023 р.
Голова канд. екон. наук., доцент Вячеслав ІВАТА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Проектне фінансування» погоджено з навчальним відділом
Начальник відділу Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «Проектне фінансування» затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 10 від «27» 12 2023 р.
Голова НМР НУК Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2023 рік

ЗМІСТ

Вступ 4
1.Опис навчальної дисципліни 5
2.Мета вивчення навчальної дисципліни 6
3. Очікувані результати навчання……6
4.Програма навчальної дисципліни 6
5. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх оцінювання……12
6.Форми поточного та підсумкового контролю 12
7.Критерії оцінювання результатів навчання 14
8.Засоби навчання 14
9.Рекомендовані джерела інформації 14

ВСТУП

Анотація

У повоєнному відновленні в Україні одними з найбільш затребуваних фахівців будуть менеджери з проектного фінансування. На них вже зараз існує попит в органах державної і місцевої влади, в банках та компаніях, що шукають фінансові ресурси на реконструкцію. Фахівцям з проектного фінансування у процесі їх практичної діяльності необхідно оцінювати ризики інвестування, визначати ефективність і доцільність вкладення коштів, розв’язувати практичні завдання щодо фінансового забезпечення проектів а також вирішувати економічні ситуації, що виникають у процесі їх реалізації. Розв’язання цих спеціалізованих завдань та практичних проблем потребує спеціальних знань і компетентностей, які мають сформуватися в процесі вивчення дисципліни «Проектне фінансування».

Ключові слова: інвестиційний проект, інвестиційні ризики, оцінка ефективності проекту, джерела фінансування, інвестиційний менеджмент.

Abstract

Project finance managers will be highly sought-after specialists in Ukraine's post-war recovery. There is already a demand for them in state and local authorities, banks, and companies looking for financial resources for reconstruction. In their practical activities, project finance specialists need to assess investment risks, determine the effectiveness and feasibility of investing funds, solve practical tasks related to the financial support of projects, and solve economic situations that arise during the implementation process. The knowledge and competencies are vital to address these tasks and practical problems, which are acquired through the study of the discipline of Project Finance.

Keywords: investment project, investment risks, project effectiveness assessment, sources of financing, investment management.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3"></td><td colspan="2" rowspan="2">Вибіркова (для всіх спеціальностей)</td></tr>
<tr><td>Модулів - 1</td></tr>
<tr><td rowspan="2">змістових модулів - 2</td><td colspan="2">Рік підготовки</td></tr>
<tr><td>4-й</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Електронний адрес РПНД на сайті Університету
_____</td><td rowspan="7"></td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>7-й</td><td>7-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачено</td><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин - 150</td><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента - 4</td><td>Освітній рівень: перший (бакалаврський)</td><td>90 год.</td><td>138 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td colspan="2">Вид контролю:
залік (7 семестр)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю: комбінована</td></tr>
</table>

2. Мета навчальної дисципліни

Мета – формування у здобувачів вищої освіти системних знань з теорії і практики проектного фінансування.

Завданням вивчення навчальної дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти здатністю застосовування на практиці новітніх підходів до організації проектного фінансування, управління проектними ризиками, оцінювання ефективності інвестиційних проектів та прийняття рішень стосовно їх фінансового забезпечення.

3. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти таких результатів навчання:

- виявляти та аналізувати ключові характеристики фінансових систем, оцінювати їх взаємозв'язки з національною та світовою економіками;
- вміти критично осмислювати концептуальні основи економічної теорії, які стосуються процесів інвестування і узагальнюють засади й закономірності функціонування та розвитку фінансових систем;
- показати належний рівень знань у сфері інвестування, розуміння принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем, фінансової термінології;
- визначати функціональні області та взаємозв'язки між суб'єктами фінансових систем;
- збирати, аналізувати та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати економічні та фінансові показники, обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів;
- вміти застосовувати набуті знання у практичній діяльності;
- демонструвати навички складання фінансової звітності, аналізу та інтерпретації фінансової, статистичної та пов'язаної інформації;
- виконувати контрольні функції у сфері інвестування;
- виконувати професійні функції у сфері інвестування в міжнародному контексті;
- підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері інвестування.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологічні основи проектного фінансування.

Тема 1. Теоретичні засади проектного фінансування.

[1]. стор. 8 -39; [2]. стор. 9-18.

- мета, предмет і методологія вивчення дисципліни «Проектне фінансування»;

- сутнісна характеристика проектного фінансування;
- об’єкти проектного фінансування;
- суб’єкти (учасники) проектного фінансування та їхні функції;
- види проектного фінансування.

Тема 2. Організація проектного фінансування.

[1]. стор. 40-81; [2]. стор. 138-142.

- зміст, принципи та етапи організації проектного фінансування;
- спеціалізовані проектні компанії та їхня роль в організації проектного фінансування;
- сутність і формування проектно-кошторисної документації;
- кошторисні нормативи та порядок складання кошторисів;
- особливості визначення і узгодження договірних цін у будівництві;
- моніторинг упровадження інвестиційних проектів.

Тема 3. Проектний менеджмент у системі проектного фінансування.

[1]. стор. 82-133.

- зміст та організація управління проектами;
- стандарти управління проектами в організації проектного фінансування;
- управління календарним планом проекту;
- управління вартістю проекту;
- фінансове планування проекту.

Тема 4. Управління проектними ризиками.

[2]. стор. 186-194.

- види проектних ризиків та основні підходи до управління ними;
- управління проектними ризиками в інтересах кредитора;
- управління проектними ризиками в інтересах замовника.

Тема 5. Тендерні процедури і договірні відносини в проектному фінансуванні.

[1]. стор. 63-68; [2]. стор. 113-128.

- особливості організації підрядних тендерних процедур у проектному фінансуванні;
- методи експертної оцінки, що використовуються під час ухвалення колективних рішень;
- договірні відносини в організації проектного фінансування;
- правове регулювання договірних відносин у проектному фінансуванні.

Тема 6. Оцінювання ефективності інвестиційних проектів у системі проектного фінансування.

[1]. стор. 134-161.

- техніко-економічне обґрунтування проектів;
- показники оцінювання ефективності інвестиційних проектів;
- оцінювання суспільної, бюджетної, регіональної та галузевої ефективності проекту.

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти проектного фінансування

Тема 7. Фінансове забезпечення реалізації інвестиційних проектів.

[1]. стор. 162-211; [2]. стор. 73-82.

- власні фінансові ресурси в реалізації інвестиційних проектів;
- акціонування як метод фінансування інвестиційних проектів;
- кредитування інвестиційних проектів;
- лізинг у структурі джерел фінансування проектів;
- державне (бюджетне) фінансування інвестиційних проектів ;
- організація пайового проектного фінансування на основі випуску акцій;
- організація боргового проектного фінансування на основі випуску облігацій;
- організація розміщення цінних паперів на міжнародних фінансових ринках.

Тема 8. Вартість і структура інвестиційних ресурсів у проектному фінансуванні.

[1]. стор. 212-245.

- методичні підходи до визначення вартості інвестиційних ресурсів проекту;
- оцінювання фінансового левериджу в схемах проектного фінансування й оптимізація структури інвестиційних ресурсів;
- оцінювання вартості активів учасників проектного фінансування.

Тема 9. Особливості організації різних форм і видів проектного фінансування.

[1]. стор. 246-305; [2]. стор. 46-55.

- венчурне фінансування;
- консорціумне фінансування;
- торговельне фінансування;
- державно-приватне партнерство як форма організації проектного фінансування;
- фінансування проектів на умовах концесії;
- фінансування франчайзингових проектів;
- фінансування соціальних проектів;
- фінансування девелоперських проектів;
- особливості реалізації проектного фінансування в рамках фінансово-промислових груп (ФПГ).

Тема 10. Взаємодія фінансових і нефінансових організацій у проектному фінансуванні.

[1]. стор. 306-346; [2]. стор. 31-45.

- фінансові установи як учасники проектного фінансування;
- роль банків у проектному фінансуванні;
- стандарти банківського кредитування інвестиційних пнроектів;
- банки в управлінні ризиками проектного фінансування.

Тема 11. Проектне фінансування за участю міжнародних фінансових інституцій.

[1]. стор. 347-376; [2]. стор. 56-58.

- організація проектів групою Світового банку;
- організація фінансування проектів ЄБРР;
- організація проектного фінансування міжнародними регіональними банками розвитку;
- фінансування проектів за участю експортно-кредитних агентств (ЕКА).

Тема 12. Особливості проектного фінансування за рахунок коштів ЄС.

[1]. стор. 377-403.

- європейський інвестиційний банк у фінансуванні проектів розвитку;
- проектне фінансування за участі європейських структурних та інвестиційних фондів;
- міжнародні програми фінансової допомоги Європейського Союзу в Україні;
- моніторинг проектів, що фінансуються за кошти фондів ЄС.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Методологічні основи проектного фінансування										
Тема 1. Теоретичні засади проектного фінансування	6	2	2	–	2					2
Тема 2. Організація проектного фінансування	9	2	2	–	5					10
Тема 3. Проектний менеджмент у системі проектного фінансування	9	2	2	–	5		1	1		10
Тема 4. Управління проектними ризиками	9	2	2	–	5		1	1		10
Тема 5 Тендерні процедури і договірні відносини в проектному фінансуванні	9	2	2	–	5					10
Тема 6. Оцінювання ефективності інвестиційних проектів у системі проектного фінансування	18	4	4		10		1	1		12
Разом за змістовим модулем 1	**60**	**14**	**14**	**–**	**32**	**60**	**3**	**3**		**54**
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти проектного фінансування										
Тема 7. Фінансове забезпечення реалізації інвестиційних проектів	20	4	4	–	12					20
Тема 8. Вартість і структура інвестиційних ресурсів у проектному фінансуванні	12	2	2	–	8		1	1		10
Тема 9. Особливості організації різних форм і видів проектного фінансування	20	4	4	–	12					20
Тема 10. Взаємодія фінансових і нефінансових організацій у проектному фінансуванні	13	2	2	–	9		1	1		12
Тема 11. Проектне фінансування за участю міжнародних фінансових інституцій	12	2	2	–	8		1	1		10
Тема 12. Осоливості проектного фінансування за рахунок коштів ЄС	13	2	2		9					12
Разом за змістовим модулем 2	**90**	**16**	**16**	**–**	**58**	**90**	**3**	**3**		**84**
Усього годин	**150**	**30**	**30**	**–**	**90**	**150**	**6**	**6**		**138**

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д	з
	Змістовний модуль 1.		
1.	Теоретичні засади проектного фінансування	2	
2	Організація проектного фінансування	2	
3	Проектний менеджмент у системі проектного фінансування	2	1
4	Управління проектними ризиками	2	1
5	Тендерні процедури і договірні відносини в проектному фінансуванні	2	
6	Оцінювання ефективності інвестиційних проектів у системі проектного фінансування	4	1
	Разом за модулем 1	**14**	**3**
	Змістовний модуль 2.		
7	Фінансове забезпечення реалізації інвестиційних проектів	4	
8	Вартість і структура інвестиційних ресурсів у проектному фінансуванні	2	1
9	Особливості організації різних форм і видів проектного фінансування	4	
10	Взаємодія фінансових і нефінансових організацій у проектному фінансуванні	2	1
11	Проектне фінансування за участю міжнародних фінансових інституцій	2	1
12	Осоливості проектного фінансування за рахунок коштів ЄС	2	
	Разом за модулем 2	**16**	**3**
	Разом за курсом	**30**	**6**

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – ***0,5 год/1 год. занять (0,5 година на 1 лекцію)***;
- підготовка до практичних занять – ***1-2 год/1 заняття***;
- підготовка до контрольних заходів – (***15-30) год. на 1 захід***.

№ п/п	Види самостійної роботи	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма
	Підготовка до лекцій	15	15
	Підготовка до практичних	30	30
	Підготовка домашньої контрольної роботи	-	63
	Підготовка до МКР, заліку	45	30
	Всього:	90	138

5. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

- Методи навчання:
  - лекція,
  - ілюстрування,
  - практична робота,
  - робота з літературою,
  - пояснення, дискусія, диспут, фронтальні опитування, контрольні тестові роботи.

Засобами діагностики і методами демонстрування результатів навчання є:

- залік;
- усні відповіді;
- виконання практичних завдань;
- стандартизовані тести;
- ситуативні завдання;
- модульні контрольні роботи (денна форма навчання) та контрольна робота (заочна форма навчання);
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету. Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного і модульного контролю.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Кількість балів		**Критерії оцінювання під час поточного контролю**
денна	**заочна**	
4	10	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, практичне завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень
3	8	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу, практичне завдання виконано повністю і вчасно, але містить несуттєві недоліки (висновки, оформлення тощо)
2	5	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована, містить математичні неузгодження. практичне завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці
1	2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована, математичний апарат не використовується, практичне завдання виконано частково та містить суттєві помилки розрахункового та методичного характеру
0	0	Студент не дає відповіді, практичне завдання не виконано

Поточний модульний контроль у формі тестування

% вірних відповідей	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	0
Бал (денне відділення)	23	21	18	16	14	11	9	7	7	2	0

Критерії оцінювання контрольної роботи (заочна форма)

Контрольна робота для здобувачів заочної форми навчання складається з двох теоретичних завдань та 10 тестових завдань. Правильна відповідь на тестове завдання оцюється в 2 бала, невірна відповідб 0 балів.

Кількість балів	**Критерії оцінювання теоретичного питання контрольної роботи**
9-10	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
5-8	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
3-4	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0	Здобувач не дає відповіді.

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Елемент програми		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Бали	Вид роботи	Бали
ЗМ1	Тема 1.	Практичне заняття	4		
	Тема 2	Практичне заняття	4		
	Тема 3	Практичне заняття	4	Практичне заняття	10
	Тема 4	Практичне заняття	4	Практичне заняття	10
	Тема 5	Практичне заняття	4		
	Тема 6	Практичне заняття	6	Практичне заняття	10
	ПМК	Тест	23		
ЗМ2	Тема 7	Практичне заняття	6		
	Тема 8	Практичне заняття	4	Практичне заняття	10
	Тема 9	Практичне заняття	6		
	Тема 10	Практичне заняття	4	Практичне заняття	10
	Тема 11	Практичне заняття	4	Практичне заняття	10
	Тема 12	Практичне заняття	4		
	ПМК	Тест	23	Контрольна робота	40
Сума балів			**100**		**100**

Заохочувальні бали:
стаття у фаховому виданні ……..…..+ 20 балів;
участь у конференції (тези доповідей конференції)……+ 10 балів.

8. Засоби навчання

Навчальний процес потребує використання:
– мультимедіа, відео- і звуковідтворювальної, проєкційної апаратури (проєктори, екрани, смартдошки тощо);
– комп'ютерів, комп'ютерних систем та мереж;
– програмного забезпечення (для підтримки дистанційного навчання та ін.);
– власних мобільних пристроїв (смартфони, планшети, ноутбуки, тощо);
– бібліотечних фондів (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література тощо).

9. Рекомендовані джерела інформації з дисципліни «Фінансові потоки в логістичних системах»

Основна література

1. Проектне фінансування : підручник / Майорова Т. В., Ляхова О. О. та ін.; за заг. та наук. ред. проф., д.е.н. Т. В. Майорової. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2017. 434 с.
2. Лактіонова О. А. Проектне фінансування : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Вінниця, 2018. 216 с.
3. Бардиш Г. О. Проектне фінансування: підручник. Львів : ЛБІ НБУ, 2018. 463с.

4. Yescombe E.R. Principles of Project Finance. 2nd Edition. Elsevier. 2013.558 p. ISBN: 9780123910585

Допоміжна

5. Господарський кодекс України №436-IV від 16.01.2003. Голос України від 14.03.2003 № 49. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index

6. Податковий кодекс України. № 2755 - VI від 2.12. 2010 р. Голос України від 04.12.2010 № 229, / № 229-230 / URL: http://zakon5.rada.gov.ua/ laws/ show/ 2755-17

7. Цивільний кодекс України. № 435-IV від 16.01.2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text

8. Кодекс України з процедур банкрутства. № 2597-VIII від 18.10.2018. Голос України від 20.04.2019 № 77. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#n1753

9. Закон України «Про інвестиційну діяльність» № 1560 – XII від 18.09.1991р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, N 47, ст.646 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text

10. Закон України «Про інноваційну діяльність» №40 – IV від 4.07. 2002р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, N 36, ст.266 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text

11. Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» № 3480 – IV від 23.02.2006р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006, N 31,стор.1126, ст.268 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text

12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73.

13. Brealey R. A., Myers S. C., Allen F. Principles of Corporate Finance. 13th Edition. New York: The McGraw−Hill Education, 2019. 992 p. ISBN13: 978-1260013900

14. Brigham E. F. Financial management theory and practice / Brigham E. F. – Cengage Learning, 16 e. 2019. – 1216 p. URL: http://www.google.com.ua/books?id=wLix9OceP3MC&dq=Brighem+Dividend+Policy&lr=&hl=uk&sitesec=reviews

15. Gitman L. J. Principles of managerial finance. 15th Edition / L. J. Gitman, Ch. J. Zutter. – Pearson, 2018. – 944 p. ISBN: 9780134476315

Інформаційні ресурси в інтернет

16. Законодавство України. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: http://www/ http://zakon4.rada.gov.ua/laws

17. Державна служба статистики України. URL: Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua.
18. Загальнодоступна інформаційна база даних НКЦПФР.URL: http://www.stockmarket.gov.ua/.
19. Damodaran online. URL: http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/